

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
DELEGATURA W POZNANIU

LPO.410.9.4.2024

Pani Alicja Trytt
Burmistrz
Urząd Miejski w Wągrowcu
ul. Kościuszki 15a
62-100 Wągrowiec

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/24/076 - Realizacja programu "Granty PPGR - Wsparcie dzieci i wnuków byłych pracowników PGR
w rozwoju cyfrowym"

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Miejski w Wągrowcu, ul. Kościuszki 15a; 62-100 Wągrowiec ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Alicja Trytt, Burmistrz Wągrowca od 21 kwietnia 2024 r. ² W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: Jarosław Berendt, Burmistrz Wągrowca, od 8 listopada 2018 r. do 20 kwietnia 2024 r. ³
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Przygotowanie Gminy do złożenia wniosku o przyznanie grantu w ramach programu „Granty PPGR”. 2. Realizacja umowy o powierzenie grantu.
Okres objęty kontrolą	Lata 2020-2024 (II kwartał). Dla realizacji celów kontroli mogą być wykorzystane dane i dokumenty z okresu wcześniejszego i późniejszego w zakresie związanym z przedmiotem kontroli.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁴
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu
Kontroler	Krzysztof Kowalak, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LPO/054/2024 z 8 kwietnia 2024 r. (akta kontroli str. 1)

¹ Dalej: Urząd, Gmina.

² Dalej: Burmistrz.

³ Dalej: Były Burmistrz.

⁴ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK

II. Ocena ogólna⁵ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Gmina przeprowadziła proces naboru osób uprawnionych do udziału w programie *Granty PPGR - Wsparcie dzieci i wnuków byłych pracowników PGR w rozwoju cyfrowym*⁶ w sposób umożliwiający jej skuteczne złożenie wniosku o przyznanie grantu i zawarcie umowy o jego powierzenie.

Prawidłowo przeprowadzono nabór wniosków i weryfikację oświadczeń osób zainteresowanych udziałem. Terminowo złożono wniosek o przyznanie środków na dofinansowanie zakupu sprzętu komputerowego, a także rozeznanie, które spośród osób ubiegających się o wsparcie spełniają warunki Programu. Uzupełnienie tego wniosku, zgodnie z wytycznymi operatora konkursu grantowego, skutkowało zawarciem umowy o powierzenie grantu i uzyskaniem dofinansowania. Jednak niektóre działania Urzędu były nie w pełni rzetelne. Stwierdzono: opóźnienia w rozpowszechnianiu informacji o Programie wśród potencjalnych beneficjentów końcowych; nieprecyzyjne sporządzenie informacji na stronie internetowej Urzędu dotyczącej sposobu składania dokumentów; niejednorodność postępowania Urzędu w zakresie pozyskiwania od zainteresowanych udziałem w Programie zgody na przetwarzanie danych osobowych oraz nieweryfikowanie oświadczeń w części dotyczącej rodzaju szkoły, do której uczęszczał uczeń. Nierzetelnie sprawdzano zasady przestrzegania zakazu podwójnego finansowania, bowiem wśród uczniów szkół ponadpodstawowych bazowano wyłącznie na składanych oświadczeniach, a w dwóch przypadkach dokonano ich błędnej weryfikacji. Dodatkowo, po odrzuceniu w procesie weryfikacji 46 oświadczeń, nie wnioskowano o sprzęt komputerowy dla osób z listy rezerwowej.

Gmina zrealizowała umowę o powierzenie grantu. Postępowanie przetargowe na wyłonienie wykonawcy sprzętu komputerowego przeprowadzono przestrzegając przepisów ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych⁷. Dostawa sprzętu komputerowego została wykonana zgodnie z wymogami i terminem określonym w umowie zawartej z wykonawcą. Sprzęt ten został przekazany wszystkim beneficjentom, których wnioski zostały rozpatrzone pozytywnie. Terminowo sporządzono wniosek rozliczający grant, dokonując przy tym wymaganych poprawek, za wyjątkiem akceptacji noty korygującej określającej kwotę wydatków niekwalifikowalnych (108.898,20 zł). Stosownie do opracowanej przez Gminę procedury monitorowania trwałości efektów projektu podjęto działania zmierzające do wyegzekwowania złożenia oświadczeń przez ostatecznych beneficjentów. Należy jednak podkreślić, że część z tych oświadczeń składana była przez osoby, które ukończyły już szkoły ponadpodstawowe i poza informacją zawartą w oświadczeniu, Urząd nie posiadał dowodów świadczących o wykorzystywaniu laptopów do dalszych celów edukacyjnych.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej⁸ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Przygotowanie Gminy do złożenia wniosku o przyznanie grantu w ramach programu „Granty PPGR”.

Opis stanu
faktycznego

⁵ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁶ Dalej: Program lub Granty PPGR

⁷ Dz. U. 2023 poz. 1605 ze zm. Dalej: PZP.

⁸ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

1.1. W latach 2020-2024 (II kwartał) Gmina uczestniczyła w pięciu programach, których celem było zapewnienie uczniom, ale również gospodarstwom domowym⁹, dostępu do sprzętu komputerowego niezbędnego w edukacji. I tak, w ramach programu:

- „Zdalna szkoła – wsparcie Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej w systemie kształcenia zdalnego”, „Zdalna szkoła + w ramach Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej”, „Wągrowiecka Szkoła Ćwiczeń”, „Aktywna Tablica”, oraz E-integracja mieszkańców Wągrowca”, przekazano do szkół z terenu Gminy oraz mieszkańcom Wągrowca łącznie 77 laptopów oraz 38 komputerów stacjonarnych.
- „Wsparcie dzieci z rodzin pegeerowskich w rozwoju cyfrowym – Granty PPGR”¹⁰ przekazano laptopy 404 uczniom.

Były Burmistrz wyjaśnił m.in., że *na potrzeby programu Aktywna Tablica analizowano dane znajdujące się w Systemie Informacji Oświatowej dotyczące poszczególnych szkół, takie jak ogólna liczba uczniów w szkole, liczba uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (liczba orzeczeń oraz liczba opinii) oraz procent uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w szkole. Analizowano również aktualny stan wyposażenia szkoły w pomoce dydaktyczne, sprzęt komputerowy oraz inne urządzenia TIK*¹¹.

(akta kontroli str. 6, 115-118, 264-267)

Gmina na potrzeby udziału w Programie, w tym weryfikacji oświadczeń osób ubiegających się o wsparcie, gromadziła wiedzę na temat byłych pracowników Państwowych Przedsiębiorstw Gospodarki Rolnej¹² oraz ich dzieci i dalszych zstępnych. Dane potrzebne do ww. weryfikacji zbierano m.in. poprzez:

- korespondencję z oddziałami terenowymi Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa;
- uzyskanie informacji z Urzędu Stanu Cywilnego w Wągrowcu oraz Wydziału Ochrony Środowiska i Gospodarki Odpadami tut. Urzędu¹³ – w celu potwierdzenia zamieszkania dziecka na terenie Gminy, w której funkcjonowało zlikwidowane PPGR. Jak wyjaśnił były Burmistrz osoby, których zamieszkanie nie zostało potwierdzone w w/w bazach, były zobligowane do potwierdzenia zamieszkania na terenie Wągrowca poprzez przyniesienie dokumentów potwierdzających ten fakt m.in. umowy najmu mieszkania, rachunków;
- uzyskanie informacji z Wydziału Oświaty oraz Referatu Środków Zewnętrznych i Zamówień Publicznych¹⁴ o realizowanych programach, w których przekazywano uczniom na własność lub w drodze użyczenia sprzęt komputerowy;
- pozyskanie informacji z Urzędu Stanu Cywilnego – w celu potwierdzenia czy dziecko było faktycznie krewnym w linii prostej osoby, która pracowała w PPGR;
- weryfikację dokumentów dostarczonych przez wnioskodawców w okresie naboru do programu (m.in. świadectw pracy, umów o pracę, legitymacji ubezpieczeniowych, odpisów skróconych aktów urodzenia oraz małżeństwa).

(akta kontroli str. 191-204, 264-267, 302, 401-402)

1.2. Były Burmistrz wyjaśnił, że *w 1977 r. do Wągrowca trafili ewakuowani mieszkańcy pobliskiego Wapna, którzy stracili swoje domy w wyniku zalania kopalni i powstania wokół niej licznych zapadlisk gruntu. 40 domów zostało zniszczonych (w tym bloki). Wśród tych mieszkańców byli również pracownicy PPGR, które działały w miejscowościach położonych niedaleko Wapna. Ponadto, z przekazów ustnych ustalono, że na terenie Wągrowca działało Państwowe Gospodarstwo Rybackie w Oleśnicy, a także na obrzeżach miasta znajdowały się stare budynki po ówczesnym PGR w Niemczynie – co potwierdziły dokumenty otrzymane z KOWR.*

⁹ Dotyczy Projektu „E-integracja mieszkańców Wągrowca. E-integracja mieszkańców Wągrowca | Oficjalna strona Miasta Wągrowiec (wagrowiec.eu). Zgodnie z regulaminem projektu, o udzielenie wsparcia mogły ubiegać się: 1) gospodarstwa domowe spełniające kryterium dochodowe upoważniające do otrzymania wsparcia w ramach systemu pomocy społecznej; 2) gospodarstwa domowe spełniające kryterium dochodowe upoważniające do otrzymania wsparcia w ramach systemu świadczeń rodzinnych; 3) osoby niepełnosprawne oraz 4) dzieci i młodzież ucząca się, z rodzin w trudnej sytuacji materialnej i społecznej.

¹⁰ Dalej: Program.

¹¹ Technologie informacyjno-komunikacyjne.

¹² Dalej: PPGR.

¹³ Sprawdzono bazę związaną z deklaracjami dotyczącymi opłat za odpady komunalne.

¹⁴ Dalej: Referatu.

Gmina nie posiadała rozeznania w zakresie liczebności ewakuowanych mieszkańców Wapna i rodzin byłych pracowników PPGR, a w konsekwencji również rozeznania problemów w zakresie wykluczenia cyfrowego.

(akta kontroli str. 8-9, 264-267)

Podstawą stwierdzenia, że Gmina spełnia wymogi udziału w Programie w zakresie funkcjonowania PPGR lub występowania nieruchomości po byłych PPGR na jej terenie była przesłana¹⁵ przez KOWR pozytywna opinia w tej sprawie, co było zgodne z §3 pkt 2 Regulaminu Konkursu Grantowego „Granty PPGR”¹⁶.

(akta kontroli str. 10-11)

1.3. Zadania związane z realizacją w Gminie Programu zostały powierzone jednemu pracownikowi Referatu. Zakres jego obowiązków wynikał bezpośrednio z Regulaminu Organizacyjnego Urzędu, w którym określono zadania tego pracownika, w tym m.in.: 1) *przygotowywanie wniosków aplikacyjnych wraz z załącznikami dotyczącymi pozyskiwania środków zewnętrznych (...); 2) prowadzenie spraw związanych z realizacją projektów, przedsięwzięć; 3) rozliczanie otrzymanego dofinansowania wraz z przygotowywaniem wniosków o płatność, harmonogramów płatności i rozliczeń itd., 4) przygotowywanie sprawozdań i odpowiednie dokumentowanie realizacji umów o dofinansowanie zadań ze środków zewnętrznych.*

(akta kontroli str. 264-267, 292)

1.4. Rozpowszechnianie informacji o naborze do Programu w Gminie rozpoczęło 18 października 2021 r., tj. po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia naboru przez Centrum Projektów Polska Cyfrowa (4 października 2021 r.), poprzez zamieszczenie informacji o naborze na stronie internetowej miasta Wągrowiec¹⁷. Umożliwiała ona zainteresowanym zapoznanie się z wymogami udziału w Programie bowiem zawierała m.in. Regulamin Konkursu, opis kryteriów, wymagane formularze (oświadczenie wraz ze zgodą na przetwarzanie danych). W informacji podano również numer telefonu, pod którym można było uzyskać odpowiedź na pytania dotyczące Programu oraz link do strony Programu¹⁸. Informacja o naborze nie była aktualizowana. W Urzędzie nie prowadzono także naboru uzupełniającego do Programu. Zastępca Burmistrza wyjaśniła m.in., że o Programie pracownicy Urzędu dowiedzieli się z ogłoszenia o naborze z 4 października 2021 r. i rozpoczęli analizę dokumentów aplikacyjnych oraz regulaminu konkursu, po której pojawiło się pytanie o to czy Gmina jest uprawniona do aplikowania w ramach konkursu. Wysłano maila¹⁹ z zapytaniem na adres wskazany w ogłoszeniu o naborze, a także wniosek do KOWR o wydanie opinii w sprawie funkcjonowania na terenie Gminy PPGR. Dodała również, że: *daty naboru wskazane w regulaminie konkursu w § 5 ust. 1 pkt 2 „Nabór Wniosków trwać będzie od 4 października 2021 r. od godziny 10:00 do 5 listopada 2021 r. do godziny 16:00” dotyczył terminu przyjmowania wniosków złożonych przez gminy, a w tym czasie gminy były zobligowane do zapoznania się z dokumentacją konkursową, zgromadzenia wymaganych dokumentów, np. opinii KOWR oraz zebrania oświadczeń od obiorców ostatecznych, na podstawie których Gmina mogła skompletować i wysłać wniosek. Kwestia rozpowszechniania informacji o naborze została również przedstawiona w sekcji stwierdzone nieprawidłowości.*

(akta kontroli str. 8-9, 12)

Analiza składanych przez wnioskodawców oświadczeń wykazała niejednorodność postępowania Urzędu w zakresie pozyskiwania od zainteresowanych udziałem w programie zgody na przetwarzanie danych osobowych. W przekazanych aktach znajdowało się 20 oświadczeń (36% badanej próby), w których ta zgoda była oraz 36 oświadczeń (64%), które nie posiadały takiej zgody, pomimo że wymóg ten został wskazany w informacji zawartej w ogłoszeniu z 18 października 2021 r.

¹⁵ E-mail z 22 października 2021 r.

¹⁶ Tj. Do aplikowania w naborze uprawnione są gminy, które uzyskały pozytywną opinię KOWR, w zakresie: a) funkcjonowania na terenie gminy zlikwidowanego PPGR oraz b) występowania na terenie gminy mienia/nieruchomości PPGR, w tym nieruchomości zamieszkiwanych przez byłych pracowników PPGR.

¹⁷ Laptopy dla dzieci z rodzin popegeerowskich | Oficjalna strona Miasta Wągrowiec (wagrowiec.eu)

¹⁸ Granty PPGR - Wsparcie dzieci i wnuków byłych pracowników PGR w rozwoju cyfrowym - Centrum Projektów Polska Cyfrowa - Portal Gov.pl (www.gov.pl)

¹⁹ Z 13 października 2021 r.

Zastępca Burmistrza wyjaśniła, że w przekazanych aktach nie mamy zgód na przetwarzanie danych osobowych. Zgody na przetwarzanie danych opierane są na art. 6 ust. 1 lit. a RODO i takowych oświadczeń Gmina nie posiada. Zgodnie z zapisami Zasad przetwarzania danych osobowych, tj. obowiązkiem informacyjnym spełnianym zgodnie z art. 13 i 14 RODO, podstawą przetwarzania danych osobowych jest art. 6 ust. 1 lit. b, c, e oraz f, dlatego zbieranie zgód w przedmiotowej sytuacji było bezzasadne. Z kolei Burmistrz w zakresie umieszczenia takiego wymogu w ogłoszeniu z 18 października 2021 r. wyjaśniła, że zamieszczając informację o naborze dla mieszkańców na oficjalnej stronie internetowej miasta www.wagrowiec.eu, umieszczono taki zapis, sugerując się wzorem oświadczenia przygotowanego przez Operatora konkursu, w którym w „Załącznikach” wskazano „1. Zgoda na przetwarzanie danych osobowych”. Możliwe, że jest on niefortunny i może wprowadzać w błąd odbiorców (...). Ponadto, Gmina Miejska Wągrowiec nie miała wpływu na dostarczane przez mieszkańców w ramach naboru dokumenty, dlatego w niektórych aktach widnieją podpisane/niepodpisane „Zasady przetwarzania danych osobowych w Programie Polska Cyfrowa 2014-2020” lub ich brakuje (gdyż nie trzeba było ich składać z wnioskiem).

(akta kontroli str. 399-402, 493-494)

1.5. W Gminie przeprowadzono jeden nabór, tj. od 18 do 29 października 2021 r. Były Burmistrz wyjaśnił, że osoby chcące wziąć udział w projekcie miały złożyć we wskazanym terminie wymagane dokumenty do UM w Wągrowcu – nie ograniczono się do wyznaczenia danego sposobu składania dokumentów, co zostało opisane w sekcji stwierdzone nieprawidłowości.

(akta kontroli str. 6-7, 12)

Gmina nie wymagała wypełniania formularzy nieokreślonych w dokumentacji konkursowej²⁰. Po 5 listopada 2021 r., zainteresowanych informowano o konieczności dołączenia dokumentów do oświadczenia potwierdzających fakt pracy członka rodziny w linii prostej na Państwowych Przedsiębiorstwach Gospodarki Rolnej oraz pokrewieństwa w linii prostej ucznia, który ma możliwość otrzymania sprzętu komputerowego, z członkiem rodziny, który pracował w PPGR. Głównym sposobem komunikacji w tym zakresie była rozmowa telefoniczna (na wielu badanych oświadczeniach były odnotowane numery telefonu), a w przypadku braku kontaktu telefonicznego wysyłano pisma (łącznie 26²¹) z prośbą o uzupełnienie dokumentów. W pismach zawarto również informację, że w przypadku niedostarczenia do Urzędu Miejskiego w Wągrowcu (pok.7) w/w dokumentów w terminie do 13 grudnia br., wniosek zostanie odrzucony i tym samym wnioskodawca straci możliwość otrzymania komputera.

(akta kontroli str. 6-7, 12-23, 266-267, 391-392, 862-887)

Były Burmistrz wyjaśnił, że ze względu na wyznaczony termin naboru wniosków o dofinansowanie składanych przez gminy na 5 listopada 2021 r., nie wydłużono terminu naboru i nie prowadzono naborów uzupełniających. Osoby, które zgłosiły się do Urzędu po terminie składania wniosków na podstawie podania swoich danych zostały uwzględnione na liście rezerwowej.

Od 2 listopada 2021 r. do Urzędu zgłosiło się łącznie osiem osób, które pomimo zakończonej rekrutacji, wyraziły chęć udziału w Programie. Ww. osoby wpisano na listę rezerwową. Ostatecznie, po rezygnacji jednej osoby, pierwsza osoba z listy rezerwacyjnej otrzymała sprzęt komputerowy. Do Urzędu nie wpłynęły skargi lub wnioski od osób, które zgłosiły chęć udziału w Programie po zakończonym naborze w Urzędzie.

(akta kontroli str. 6-7, 24)

1.6. Podczas przeprowadzonego w Urzędzie naboru do udziału w Programie, złożonych zostało łącznie 450 oświadczeń, z czego 404²² zostało rozpatrzonych pozytywnie, a 46 negatywnie.

(akta kontroli str. 5)

²⁰ Zaznaczyła jednak, że w przypadku posiadania dokumentów potwierdzających zatrudnienie członka rodziny w danych PPGR należy jego kserokopię dołączyć do oświadczenia.

²¹ W tym 10 pism z 22 listopada 2021 r. i 16 z 30 listopada 2021 r. W pismach tych wskazywano również dokumenty jakie mogą być składane w celu potwierdzenia pracy w PPGR i pokrewieństwa, tj. np. świadectwo pracy, umowa o pracę, zaświadczenie z KOWR, zaświadczenie z ZUS, dowód osobisty z adnotacją o zatrudnieniu, legitymacja ubezpieczeniowa, akty skrócone urodzenia, akty małżeństwa.

²² W tym: 315 uczniów szkół podstawowych, sześciu uczniów szkół branżowych oraz 83 uczniów szkół średnich. Roczne przygotowanie przedszkolne prowadzone jest wyłącznie przez przedszkola.

W trakcie naboru Gmina zwracała się do organizatora z zapytaniami dotyczącymi zapisów regulaminu konkursu²³, na które otrzymywała odpowiedzi.

(akta kontroli str. 8-9, 25-39)

Zadania związane z realizacją w Gminie Programu, w tym weryfikacją oświadczeń, zostały powierzone jednemu pracownikowi Referatu. Burmistrz wyjaśniła m.in., że zgodnie z przyjętą w Urzędzie praktyką, danym tematem zajmuje się jedna osoba, która analizuje zapisy regulaminu, przepisy prawne dotyczące tej sprawy itp. Natomiast, gdy sprawa wzbudza jakieś wątpliwości w jej załatwieniu, wymaga dodatkowych konsultacji lub wyjaśnień, to konsultuje się je np. z kierownikiem, innym pracownikiem merytorycznym, który mógłby posiadać wiedzę w tym temacie lub kancelarią prawną (np. wzór umowy darowizny był konsultowany z kancelarią prawną). Ze względu na możliwości organizacyjne Urzędu i finanse publiczne nie ma możliwości zatrudnienia lub wydelegowania drugiej osoby, która zajmowałaby się tym samym tematem i np. sprawdzała raz jeszcze zweryfikowane przez inną osobę oświadczenia złożone w ramach programu „Granty PPGR”.

(akta kontroli str. 469-478)

NIK wskazuje, że przyjęty w Urzędzie sposób organizacji wykonywania zadań (brak zasady „dwóch par oczu”) nie sprzyjał ograniczaniu pola do ewentualnych nadużyć. Ponadto, potencjalna nieobecność w pracy jedynego pracownika odpowiedzialnego za to zadanie, mogła stwarzać trudności związane z dalszą jego realizacją, zwłaszcza w przypadku gdy część podejmowanych działań nie była dokumentowana. Zgodnie z art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych²⁴, kierownik jednostki powinien zapewnić funkcjonowanie adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej, a w myśl części II C pkt 11 standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych, ujętych w załączniku do Komunikatu Ministra Finansów nr 23 w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych z 16 grudnia 2009 r.²⁵, należy prowadzić nadzór nad wykonywaniem zadań w celu ich oszczędnej, efektywnej i skutecznej realizacji.

Analiza 56 oświadczeń²⁶ rozpatrzonych przez pracownika Urzędu pozytywnie, wykazała m.in., że:

- wymagane formularze²⁷ w 43 przypadkach zostały prawidłowo wypełnione²⁸, a w 13 przypadkach nie, o czym szerzej w sekcji stwierdzone nieprawidłowości.
 - w każdym przypadku załączone zostały wszystkie wymagane przez Gminę dokumenty dotyczące zatrudnienia w PGR krewnego ucznia w linii prostej oraz potwierdzające ich pokrewieństwo. Do uzupełniania dokumentów wzywano przede wszystkim telefonicznie, a z przeprowadzonych rozmów telefonicznych nie sporządzano notatek służbowych czy adnotacji. W związku z powyższym nie możliwe było ustalenie ile pierwotnie złożonych oświadczeń zawierało wszystkie dokumenty, na podstawie których można było potwierdzić spełnianie kryteriów udziału w Programie, a ile oświadczeń było uzupełnianych.
- spełnianie kryteriów udziału w Programie weryfikowano na podstawie:

²³ Na przykład: 1) czy z projektu mogą skorzystać dzieci, które dziś mieszkają na terenie gminy (...), na której funkcjonowało zlikwidowane PPGR, ale jego krewny w linii prostej np. dziadek pracował w PPGR w innej miejscowości (...)? (zapytanie z 13 października 2021 r., a odpowiedź z 25 października 2021 r.); 2) czy dziecko wchodzące w skład rodziny, która to rodzina otrzymała komputer (najpierw w drodze użyczenia (5 lat), a następnie na własność – od dnia 4 stycznia 2021 r.) w ramach projektu pn. „E-integracja mieszkańców”, współfinansowanego przez Unię Europejską z EFRR (...) może otrzymać komputer z konkursu „Granty PPGR”? (zapytanie z 21 października 2021 r., a odpowiedź z 28 października 2021 r.); 3) czy osoby pełnoletnie uczące się w szkołach średnich (ponadpodstawowych) zaocznych (technikum) również mogą ubiegać się o sprzęt komputerowy z programu „Granty PPGR”? (zapytanie z 26 października 2021 r., a odpowiedź z 29 października 2021 r.).

²⁴ Dz.U. z 2023 r. poz. 1270, ze zm.

²⁵ Dz. Urz. nr 15 poz. 84.

²⁶ Poddano analizie oświadczenia wraz z załączonymi do nich dokumentami oraz dodatkową dokumentację wykorzystywaną przez pracowników Urzędu podczas ich weryfikacji.

²⁷ Oświadczenie do udziału w projekcie.

²⁸ Były każdorazowo podpisane oraz zawierały dane osobowe ucznia (ewentualnie rodzica lub opiekuna) i jego miejsce zamieszkania, nazwę szkoły do której uczęszcza, dane osobowe (imię i nazwisko) krewnego w linii prostej, który pracował w PGR ze wskazaniem nazwy gospodarstwa, a także oświadczenia dotyczące celu przeznaczenia i sposobu odbioru sprzętu komputerowego, zamieszkiwania przez ucznia miejscowości, w której funkcjonował zlikwidowany PPGR, pokrewieństwa w linii prostej z byłym pracownikiem PPGR oraz nieotrzymania na własność lub użyczenie sprzętu komputerowego ze środków publicznych w latach 2020 i 2021.

- jedynie analizy oświadczenia w zakresie uczęszczania dziecka do szkoły lub osoby pełnoletniej do szkoły średniej, o czym szerzej w sekcji stwierdzone nieprawidłowości,
- analizy oświadczenia i załączonych do niego dokumentów lub – w przypadkach, gdy nie dołączono takich dokumentów do oświadczenia – pisemnego potwierdzenia przez KOWR zatrudnienia krewnego dziecka w PPGR,
- bazy zameldowania, którą posiadał Urząd Stanu Cywilnego w Wągrowcu oraz bazy związanej z deklaracjami dotyczącymi opłat za odpady komunalne prowadzonej przez Wydział Ochrony Środowiska i Gospodarki Odpadami, potwierdzającej zameldowanie dziecka na terenie Gminy, w której funkcjonowało zlikwidowane PPGR. Były Burmistrz wyjaśnił, że osoby których zamieszkanie nie zostało potwierdzone w w/w bazach, były zobligowane do potwierdzenia zamieszkania na terenie Wągrowca poprzez przyniesienie dokumentów potwierdzających m.in. umowy najmu mieszkania.
- informacji z USC potwierdzającej czy dziecko jest faktycznie krewnym w linii prostej osoby, która pracowała w PPGR.
- przestrzeganie zakazu podwójnego finansowania było weryfikowane w oparciu o stosowne oświadczenie zawarte we wzorach zamieszczonych na stronie internetowej Programu. W zakresie weryfikacji dokumentacji uczniów ze szkół podstawowych dodatkowo pozyskano od kierownika Wydziału Oświaty tut. Urzędu oświadczenie, że w latach 2020-2021 Gmina Miejska Wągrowiec nie przekazywała swoim uczniom na własność lub w drodze użyczenia sprzętu komputerowego zakupionego ze środków publicznych. Były Burmistrz wyjaśnił ponadto, że Referat Środków Zewnętrznych i Zamówień Publicznych ze względu na swój zakres zadań, miał wgląd do innych programów realizowanych przez Gminę Miejską Wągrowiec. Po ich weryfikacji wykluczono osoby, które brały udział w projekcie pn. „E-integracja mieszkańców”, o czym mowa szerzej w sekcji stwierdzone nieprawidłowości.
- w każdym przypadku udokumentowanie przekazania laptopów następowało poprzez podpisanie umowy darowizny oraz protokołu zdawczo – odbiorczego.
- były Burmistrz wyjaśnił, że osoby których wnioski zostały odrzucone w toku weryfikacji, zostały o tym fakcie poinformowane telefonicznie, a osoby, do których nie udało się dodzwonić otrzymały informację na piśmie. Osoby, których wnioski przeszły weryfikację pozytywną otrzymywały taką odpowiedź podczas rozmowy telefonicznej zapraszającej wnioskodawców do Urzędu Miejskiego w celu podpisania umowy darowizny zakupionego w ramach projektu „Granty PPGR” sprzętu komputerowego.

Na 450 wszystkich złożonych oświadczeń, w 38 przypadkach KOWR nie potwierdził zatrudnienia przodka w PPGR oraz w siedmiu przypadkach nie było możliwości weryfikacji zatrudnienia ich krewnego w PPGR, z powodu nieprzekazania dokumentacji osobowo-płacowej do archiwum (cztery przypadki) lub braku podania nazwy zakładu pracy we wniosku (trzy przypadki).

(akta kontroli str. 191-202)

Na podstawie analizy wszystkich 46 oświadczeń²⁹ osób niezakwalifikowanych przez pracowników Urzędu do Programu, ustalono m.in., że przyczyną negatywnego rozpatrzenia oświadczenia było:

- w 34 (74%) przypadkach – brak potwierdzenia faktu pracy w PPGR członka rodziny;
- w siedmiu (15%) przypadkach – otrzymanie przez członka rodziny komputera w 2020 r. lub 2021 r. (wystąpiło naruszenie zakazu podwójnego finansowania);
- w pięciu (11%) przypadkach – brak pokrewieństwa dziecka z osobą pracującą w PPGR.
- Burmistrz wyjaśniła, że Urząd drogą telefoniczną informował wnioskodawców (których KOWR nie zweryfikował pozytywnie), że osoby wykazane we wnioskach o udział w projekcie, zostały zweryfikowane negatywnie. Podczas rozmów informowano, że jeśli jednak posiadają w swoich zasobach dokumenty potwierdzające fakt pracy w PPGR przez swoich krewnych, mają je niezwłocznie dostarczyć do Urzędu i wówczas ich wnioski nie zostaną odrzucone. Dodała również, że do osób, z którymi nie udało się

²⁹ Poddano analizie oświadczenia wraz z załączonymi do nich dokumentami oraz dodatkową dokumentację wykorzystywaną przez pracowników Urzędu podczas ich weryfikacji.

skontaktować telefonicznie wysłano pisma informujące o odrzuceniu ich wniosków i utracie możliwości udziału w projekcie. Przesłano łącznie 10 pism³⁰ informujących o negatywnym rozpatrzeniu wniosku z uwagi na brak potwierdzenia przez KOWR faktu pracy w PPGR członka rodziny, a także dwa pisma³¹ informujące o negatywnym rozpatrzeniu wniosku z uwagi na już wcześniejsze otrzymanie przez ww. osoby sprzętu komputerowego w ramach innego programu.

(akta kontroli str. 311-322, 391-392)

W okresie objętym kontrolą, nie złożono do Urzędu żadnej skargi związanej z procesem przyjmowania i weryfikacji oświadczeń (wniosków).

(akta kontroli str. 325, 339-340)

1.7. Pierwotny wniosek o przyznanie grantu, w ramach Programu Gmina złożyła 4 listopada 2021 r. Wnioskowano w nim o łączną kwotę 1.571,5 tys. zł, z przeznaczeniem na zakup 449 laptopów o wartości jednostkowej 2.750 zł, oprogramowaniem o wartości jednostkowej 655 zł oraz ubezpieczeniem o wartości 95 zł (jednostkowa łączna wartość to 3.500 zł).

Gmina 10 grudnia 2021 r. wystąpiła do Centrum Projektów Polska Cyfrowa³² z prośbą o wydłużenie terminu do 31 grudnia 2021 r. (przewidzianego pierwotnie na 16 grudnia 2021 r.) na przesłanie uzupełnienia wniosku³³ z uwagi na to, że: 1) do 10 grudnia 2021 r. zweryfikowano łącznie 329 oświadczeń, 2) Urząd nadal czekał na odpowiedź z KOWR w zakresie potwierdzenia faktu pracy członka rodziny w PPGR oraz 3) do Urzędu zgłaszały się osoby, które złożyły wniosek do ZUS o wydanie zaświadczeń oraz kserokopii dokumentów, jednakże nadal nie otrzymały odpowiedzi lub otrzymały z ZUS informacje o wydłużeniu terminu załatwienia sprawy ze względu na konieczność sprowadzenia akt z innych placówek. Gmina otrzymała 14 grudnia 2021 r. odpowiedź o wydłużeniu terminu uzupełnienia wniosku do 31 grudnia 2021 r. Zastępca Burmistrza wyjaśniła, że w generatorze wniosków w zakładce „Wnioski” nadal widniała informacja, że termin wysłania uzupełnienia to 16 grudnia 2021 r. i mając obawy dotyczące odrzucenia wniosku ze względu na brak uzupełnienia załączników i tym samym utraty dofinansowania, podjęto decyzję o wysłaniu załączników 16 grudnia 2021 r. (dotyczył 403 wnioskodawców). Po wysłaniu uzupełnień do wniosku, do Urzędu zgłosiła się osoba, której udało się uzyskać potwierdzenie faktu pracy w PPGR członka rodziny i 30 grudnia 2021 r. Gmina wysłała skorygowane załączniki (dotyczył 404 wnioskodawców).

Za pośrednictwem generatora wniosków, 8 lutego 2022 r. Gmina otrzymała informacje o akceptacji wniosku oraz że zostanie wezwana do podpisania umowy. Ostatecznie wniosek opiewał na łączną kwotę grantu w wysokości 1.313 tys. zł, z przeznaczeniem na zakup 404 laptopów o wartości jednostkowej 2.500 zł, oprogramowaniem o wartości jednostkowej 655 zł oraz ubezpieczeniem o wartości 95 zł (jednostkowa łączna wartość to 3.250 zł).

(akta kontroli str. 45-59, 405-439)

Podstawą do złożenia wniosku o przyznanie grantu w ramach Programu były złożone oświadczenia, które wpłynęły do Urzędu w okresie prowadzonego przez Gminę naboru (od 18 do 29 października 2021 r.). Ich weryfikacja odbywała się po złożeniu pierwotnego wniosku o otrzymanie grantu, a realizowana była w oparciu o dokumenty dostarczone przez zainteresowanych oraz dokumenty zgromadzone przez Gminę. W wyniku przeprowadzonej weryfikacji, okazało się, że w pierwotnym wniosku o przyznanie grantu były wskazane osoby, które podlegały wykluczeniu³⁴. Ostatecznie odrzucono 46 wniosków, a na ich miejsce nie zakwalifikowano innych osób np. z listy rezerwowej. Burmistrz wyjaśniła, że Gmina otrzymała w generatorze wniosków komunikat dotyczący uzupełnienia wniosku o załączniki³⁵. Należało w nich m.in. potwierdzić fakt pracy w PPGR członka rodziny, brak otrzymania przez członka rodziny komputera w 2020 lub 2021 r. (naruszenie zakazu podwójnego finansowania), pokrewieństwo dziecka z osobą pracującą w PPGR. To wiązało się z weryfikacją danych

³⁰ Wszystkie z 30 grudnia 2021 r.

³¹ Jedno z 30 listopada 2021 r. i jedno z 16 sierpnia 2022 r.

³² Dalej: CPPC.

³³ O dane w dwóch załącznikach: Załącznik_Dane grantobiorcy_Wagrowiec oraz Załącznik_Dane wnioskodawców PPGR.

³⁴ Z powodów takich jak: brak potwierdzenia faktu pracy w PPGR członka rodziny; otrzymanie przez członka rodziny komputera w 2020 lub 2021 r. (wystąpiło naruszenie zasady podwójnego finansowania); brak pokrewieństwa dziecka z osobą pracującą w PPGR.

³⁵ Załącznik_Dane grantobiorcy_Wagrowiec oraz Załącznik_Dane wnioskodawców PPGR.

ujętych w posiadanych oświadczeniach, czyli tych które fizycznie Gmina Miejska Wągrowiec posiadała w swoich zasobach i które zostały złożone w wyznaczonym terminie naboru (18- 29.10.2021 r.).

(akta kontroli str. 56-59, 156, 203-204, 405-406, 436-437)

Nie kwestionując powyższych wyjaśnień, NIK wskazuje, że w wyniku przeprowadzonej analizy oświadczeń złożonych w terminie naboru, 46 z nich nie spełniało kryteriów, pojawiła się sposobność do nawiązania kontaktu z osobami z listy rezerwowej (o której była mowa w pkt 1.6 niniejszego wystąpienia) i umożliwienia im złożenia takiego oświadczenia. A w przypadku pozytywnej weryfikacji – otrzymania laptopa.

W Urzędzie w ramach ww. Programu ubiegano się wyłącznie o laptopy. W ogłoszeniu z 18 października 2021 r. zamieszczonym na stronie Urzędu wskazano, że Wągrowiec zamierza (...) aplikować o dofinansowanie na zakup sprzętu komputerowego (laptopów). Burmistrz wyjaśniła m.in., że (były) Burmistrz podjął decyzję, że gmina zawnioskuje o komputery przenośne (laptopy), gdyż dzięki temu uczniowie będą bardziej mobilni i będą korzystać z zakupionego sprzętu w różnych miejscach i sytuacjach, np. podczas powrotu do domu z internatów lub podczas zajęć szkolnych i pozaszkolnych, np. przy prezentacjach multimedialnych.

Natomiast w zakresie potrzeb zapewnienia uczniom dostępu do Internetu, były Burmistrz wyjaśnił, że przed rozpoczęciem naboru wniosków w ramach ww. Programu, Gmina posiadała informacje, że wszyscy uczniowie uczący się w szkołach podległych Gminie Miejskiej Wągrowiec posiadają dostęp do Internetu, ponieważ podczas nauki zdalnej w szkołach i wprowadzenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii, spowodowanego zakażeniami koronawirusem, dyrektorzy szkół (i nauczyciele) przeprowadzili telefoniczne rozmowy z rodzicami każdego dziecka w temacie dostępu do Internetu i nikt z zainteresowanych nie zgłosił takiego zapotrzebowania. Ponadto, podczas przyjmowania wniosków w ramach grantu, pytano każdego wnioskodawcę o dostęp do Internetu i nikt z zainteresowanych nie zgłosił takiego zapotrzebowania.

(akta kontroli str. 12, 325, 436-437)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Nierzetelne rozpowszechnianie informacji o Programie wśród uczniów szkół ponadpodstawowych, będących potencjalnymi beneficjentami końcowymi Programu. Przekazanie tych informacji nastąpiło w terminie ograniczającym możliwość złożenia w odpowiednim terminie przez nich i ich opiekunów dokumentów uprawniających do ubiegania się o laptop dla ucznia. Informację o Programie, w tym o terminie naboru (do 29 października 2021 r.) przesłano dopiero 26 października 2021 r. do Wydziału Oświaty Starostwa Powiatowego w Wągrowcu z prośbą o poinformowanie uczniów szkół podległych Starostwu³⁶. Informację tę Starostwo ostatecznie przekazało szkołom ponadpodstawowych w ostatnim dniu naboru, tj. 29 października 2021 r.

Zastępca Burmistrza wyjaśniła m.in., że informacja o naborze do Programu została zamieszczona na ogólnodostępnej, oficjalnej stronie miasta (...). Jest to jedna z najszybszych i najszerzych form komunikacji z mieszkańcami miasta, a zawarte informacje na stronie internetowej miasta często są powielane przez lokalne media, dlatego informacja dociera do tak szerokiego grona odbiorców. Ponadto, po tygodniu naboru, w którym zgłosiło się już kilkadziesiąt osób, podjęto decyzje o udziale gminy w grantie i w celu jeszcze szerszego dotarcia z informacją do ewentualnych wnioskodawców wysłano maila do szkół podstawowych, dla których organem prowadzącym jest Gmina Miejska Wągrowiec (piątek, 22.10.2021 r.) oraz następnie postanowiono wysłać maila do Starostwa Powiatowego w Wągrowcu z prośbą o przekazanie go do szkół ponadpodstawowych, dla których organem prowadzącym jest Powiat Wągrowiecki (wtorek, 26.10.2021 r.). Gmina Miejska Wągrowiec nie miała wpływu na datę wysłania maila przez Starostwo Powiatowe w Wągrowcu do szkół ponadpodstawowych i ponadto nie posiada informacji czy ww. mail w ogóle został wysłany. Zastępca Burmistrza dodała, że wysłanie maila było dodatkową formą informacji o naborze, główna informacja, na podstawie której toczył się nabór została opublikowana na oficjalnej stronie miasta.

³⁶ Taką samą informację do szkół podstawowych (podległym Urzędowi Miejskiemu w Wągrowcu) przesłano 22 października 2021 r.

Z kolei Starosta Wągrowiecki wyjaśnił m.in., że podstawowym adresem poczty elektronicznej jest adres: powiat@wagrowiec.pl. Informację o w/w Programie pracownik UM w Wągrowcu przesłał na adres: oswiata@wagrowiec.pl. Jest to adres Wydziału Oświaty, Kultury i Sportu wykorzystywany w bieżącej pracy. Wiadomości wysyłane na ten adres nie podlegają rejestracji w dedykowanym poczcie elektronicznej dzienniku korespondencji. Adres ten obsługiwany jest przez kierownika wydziału, który nie był obecny w pracy w dniu 26 i 27.10.2021 r. Dodał, że nawet jeśli informacja od pracownika UM w Wągrowcu trafiłaby na podstawowy adres [powiat@wagrowiec](mailto:powiat@wagrowiec.pl), zgodnie z praktyką kancelaryjną starostwa informacja ta zostałaby dekretowana wg właściwości 26.10.2021 r. i dostarczona do odbiorców kolejnego dnia (...).

(akta kontroli str. 12-23, 343-346, 374-376, 393-398)

NIK wskazuje, że rozpowszechnianie informacji wśród wszystkich potencjalnych beneficjentów ostatecznych dałoby równe szanse na udział w Programie. Takie działanie w konsekwencji mogłoby doprowadzić do zwiększonej liczby beneficjentów końcowych Programu. O braku przekazania informacji do szkół ponadpodstawowych w odpowiednim czasie może świadczyć fakt, że tylko 20% złożonych w trakcie naboru oświadczeń dotyczyło uczniów szkół ponadpodstawowych. Według stanu na 30 września 2021 r. do szkół podstawowych na terenie Gminy uczęszczało 2317 uczniów, a do szkół ponadpodstawowych, dla których organem prowadzącym był Powiat Wągrowiecki 2704 uczniów³⁷. Z ww. danych wynika, że 16% uczniów szkół podstawowych wyraziło chęć udziału w Programie poprzez złożenie oświadczenia, a ze szkół ponadpodstawowych tylko 3% uczniów.

2. Nierzetelne sporządzenie informacji z 18 października 2021 r. o Programie zamieszczonej na stronie internetowej Urzędu w zakresie sposobu składania dokumentów, ograniczające potencjalnym beneficjentom sposób przekazania dokumentów umożliwiających otrzymanie laptopa dla ucznia. Z treści informacji wynikał jeden sposób składania dokumentów – osobiście, bowiem *chcący wziąć udział w projekcie winni złożyć w Urzędzie Miejskim w Wągrowcu (ul. Kościuszki 15a, pok. 106) stosowne oświadczenia (...)*. Nie wskazano innych sposobów składania dokumentów.

Burmistrz wyjaśniła, że z informacji z 18 października 2021 r. (...) nie wynika określenie tylko jednego sposobu składania dokumentów. Informacja brzmi: *„(...) chcący wziąć udział w projekcie winni złożyć w Urzędzie Miejskim w Wągrowcu (ul. Kościuszki 15a, pok. 106) stosowne oświadczenia (...)”* – nie użyto zwrotu „złożyć osobiście”, zatem należy przyjąć wszystkie zwyczajowo przyjęte formy wymiany korespondencji mieszkańców z Urzędem Miejskim w Wągrowcu (np. przesyłka pocztowa, pismo wysłane przez skrzynkę podawczą zamieszczoną na oficjalnej stronie miasta www.wagrowiec.eu). Jeżeli dokumenty zostałyby złożone w formie elektronicznej lub przesyłką pocztową bądź kurierską (data wpływu zgodna z naborem) – również zostałyby przyjęte i rozpatrzone jak każdy inny wniosek/dokument, który wpływa do Urzędu. Ponadto warto zauważyć, że za pomocą platformy ePUAP w dniu 29 października 2024 r. wpłynął do Urzędu jeden wniosek.

(akta kontroli str. 12, 467-470)

Zamieszczenie takiego sformułowania mogło sugerować, że dokumenty należy dostarczyć do konkretnego pokoju, a więc przynieść je osobiście. Z komunikatów umieszczonych na stronie internetowej Urzędu jak i innych miejscach (np. na tablicy ogłoszeń) wynikać winien konkretny(e) sposób(y) składania dokumentów. Ze wszystkich złożonych oświadczeń tylko jedno wpłynęło za pomocą platformy ePUAP, a pozostałe złożono osobiście. Ponadto, w badanej próbie 56 oświadczeń zweryfikowanych pozytywnie oraz 46 negatywnie, nie stwierdzono oświadczenia, które wskazywałoby na jego wysłanie pocztą (brak koperty), e-PUAPem lub pocztą elektroniczną (brak podpisów elektronicznych).

3. Nie dochowano należytej staranności przy weryfikowaniu warunków udziału wnioskodawców w Programie i danych zawartych w składanych przez nich dokumentach poprzez:

3.1. Nierzetelne zweryfikowanie w 13 przypadkach oświadczeń w części dotyczącej rodzaju szkoły, do której uczęszcza uczeń. W pkt 1 ust. a) oświadczenia, jako szkołę wskazywano Zespół Szkół nr 1 lub nr 2 w Wągrowcu. Natomiast w skład Zespołu Szkół nr 1 i 2 wchodziły zarówno licea ogólnokształcące, technika, szkoły branżowe, ale także licea dla dorosłych oraz

³⁷ Dane te nie obejmują osób uczęszczających do szkół w formach zaocznych dla dorosłych, liceum ogólnokształcącego dla dorosłych oraz branżowej szkoły II stopnia dla dorosłych.

szkoły policealne. W związku z tym nie wiadomo było do jakiej szkoły uczęszczał uczeń wskazany w oświadczeniu.

Burmistrz wyjaśniła, że w oświadczeniach składanych w ramach naboru do udziału w Programie Granty PPGR, odbiorca ostateczny oświadczał, że: „Oświadczam, że jestem uczniem klasy ... szkoły ... (nawa szkoły), (...)”. Gmina bazowała na tych oświadczeniach. Ponadto podczas składania oświadczenia pracownik zajmujący się obsługą Programu Granty PPGR, udzielał bieżących informacji dotyczących osób, które mogą aplikować w ramach naboru. Zdarzyły się pojedyncze osoby, które deklarowały, że uczą się, np. w szkole dla dorosłych, i po otrzymaniu informacji, że nie są one uprawnione do otrzymania sprzętu komputerowego, nie składały wniosków.

(akta kontroli str. 487-488, 890-928)

NIK wskazuje, że § 4 ust. 14 Regulaminu Programu stanowił, że: *Grantobiorca zobowiązany jest do zweryfikowania oświadczeń złożonych przez opiekunów prawnych oraz osoby pełnoletnie składające oświadczenie we własnym imieniu, w zakresie ich poprawności. W szczególności, do zweryfikowania, czy składający oświadczenie jest uprawniony do ubiegania się o wsparcie. Grantobiorca w celu potwierdzenia poprawności danych w oświadczeniu może korzystać z informacji uzyskanych z KOWR oraz innych danych i rejestrów państwowych znajdujących się w jego zasobach, lub na podstawie dokumentów przedłożonych przez składającego oświadczenie. Zrealizowanie tego obowiązku wymagało od Grantobiorcy, a więc Gminy, aktywnego działania w celu doprecyzowania i potwierdzenia danych podawanych przez wnioskodawców w oświadczeniach.*

3.2. Nierzetelne zweryfikowanie spełnienia przez ucznia jednego z warunków otrzymania sprzętu komputerowego w ramach Programu, tj. potwierdzenia nieotrzymania na własność lub w drodze użyczenia w 2020 lub w 2021 r. sprzętu komputerowego zakupionego ze środków publicznych lub środków organizacji pozarządowych lub zwrotu kosztów, lub dofinansowania tych rzeczy. Przestrzeganie zakazu podwójnego finansowania w przypadku uczniów szkół ponadpodstawowych było weryfikowane w oparciu wyłącznie o treść oświadczenia osoby ubiegającej się o wsparcie, w którym znajdował się zapis: *dziecko wskazane w niniejszym oświadczeniu nie otrzymało na własność lub w drodze użyczenia w ostatnim roku oraz roku poprzedzającym rok złożenia przedmiotowego wniosku (tj. w roku 2020 i 2021), sprzętu komputerowego zakupionego ze środków publicznych lub środków organizacji pozarządowych lub zwrotu kosztów lub dofinansowania zakupu tych rzeczy.*

Zarówno były jak i obecny Burmistrz wyjaśnili, że w celu weryfikacji uczęszczania uczniów do szkół bazowano na składanych w ramach naboru oświadczeniach rodzica dziecka lub pełnoletniego ucznia. Dodano, że zgodnie z zaleceniami Grantodawcy, gmina miała korzystać z danych i rejestrów znajdujących się w jej zasobach, dlatego Referat Środków Zewnętrznych i Zamówień Publicznych ze względu na swój zakres zadań, miał wgląd do innych programów realizowanych przez Gminę Miejską Wągrowiec, w których udział brali mieszkańcy Wągrowca (bez względu na wiek). Po ich weryfikacji wykluczono osoby, które brały udział w projekcie pn. „E-integracja mieszkańców”

(akta kontroli str. 264-267, 384, 491-493)

NIK wskazuje, że takiego samego sprawdzenia (pozyskania informacji ze Starostwa Powiatowego w Wągrowcu jak i innych starostw, gdy uczeń uczęszczał do szkoły spoza Powiatu Wągrowieckiego) powinno się dokonać w stosunku do uczniów szkół ponadpodstawowych. Bez pozyskania wiedzy w powyższym zakresie, Urząd nie miał gwarancji, że dana osoba nie otrzymała już wcześniej innego sprzętu komputerowego.

3.3. Nierzetelne zweryfikowanie dwóch oświadczeń (złożonych przez jednego rodzica) w zakresie potwierdzenia nieotrzymania na własność lub w drodze użyczenia w 2020 lub w 2021 r. sprzętu komputerowego zakupionego ze środków publicznych lub środków organizacji pozarządowych lub zwrotu kosztów, lub dofinansowania tych rzeczy, pomimo że osoba ta (rodzina) otrzymała na własność w 2021 r. komputer w ramach projektu pn. „E-integracja mieszkańców”. Konsekwencją błędnej weryfikacji oświadczeń było ujęcie ich w ostatecznym wniosku o udzielenie grantu.

Burmistrz wyjaśniła, że podczas pierwszej weryfikacji uczestników programu „Granty PPGR” i przeanalizowaniu listy beneficjentów programu „E-integracja mieszkańców”, przeoczone, że osoba ta brała udział w ww. programie i dlatego ujęto jej dwójkę dzieci w tabeli załączonej do wniosku aplikacyjnego w ramach programu „Granty PPGR”. Jednakże po złożeniu wniosku, przed etapem podpisywania umów, po raz drugi dokonano weryfikacji wnioskodawców i zauważono, że ww. osoba była beneficjentem programu „E-integracja mieszkańców”,

co jednocześnie wykluczało ją z udziału w programie „Granty PPGR”, dlatego też skierowano pismo informujące o negatywnym rozpatrzeniu wniosku i tym samym utracie możliwości otrzymania komputerów w ramach programu „Granty PPGR”. Ponadto, zgodnie z informacją od Operatora, gmina miała możliwość uzupełnienia listy o nowe osoby, które kwalifikują się do otrzymania sprzętu komputerowego w ramach „Granty PPGR”, dlatego pozytywnie rozpatrzono i zakwalifikowano do udziału w programie wnioski złożone przez dwie inne osoby³⁸.

(akta kontroli str. 311, 491-493)

OCENA CZĄSTKOWA

Urząd przeprowadził proces naboru wniosków i weryfikacji oświadczeń osób zainteresowanych udziałem w Programie. Działania te umożliwiły terminowe złożenie wniosku o przyznanie środków na dofinansowanie zakupu sprzętu komputerowego, a także rozeznanie, które spośród osób ubiegających się o wsparcie spełniają warunki Programu. Uzupełnienie tego wniosku zgodnie z wytycznymi operatora konkursu grantowego skutkowało zawarciem umowy o powierzenie grantu i uzyskaniem dofinansowania. Niektóre działania Urzędu były nie były jednak w pełni rzetelne. Stwierdzono: opóźnienia w rozpowszechnianiu informacji o Programie wśród potencjalnych beneficjentów końcowych Programu; nieprecyzyjne sporządzenie informacji na stronie internetowej Urzędu w zakresie sposobu składania dokumentów; niejednolitość postępowania Urzędu w zakresie pozyskiwania od zainteresowanych udziałem w Programie zgody na przetwarzanie danych osobowych oraz nieweryfikowanie oświadczeń w części dotyczącej rodzaju szkoły, do której uczęszcza uczeń. Nierzetelnie sprawdzano także spełnianie jednego z warunków Programu, tj. przestrzegania zakazu podwójnego finansowania, bowiem wśród uczniów szkół ponadpodstawowych bazowano wyłącznie na składanych oświadczeniach, a w dwóch przypadkach dokonano ich błędnej weryfikacji. Dodatkowo, po odrzuceniu w procesie weryfikacji 46 oświadczeń, nie wnioskowano o sprzęt komputerowy dla osób z listy rezerwowej.

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

2. Realizacja umowy o powierzenie grantu.

2.1. Umowa o powierzenie grantu nr 1577/2022 w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 Osi Priorytetowej V³⁹ działania 5.1 Rozwój cyfrowy JST oraz wzmocnienie cyfrowej odporności na zagrożenia dotycząca realizacji projektu grantowego „Wsparcie dzieci z rodzin pegeerowskich w rozwoju cyfrowym – Granty PPGR” została podpisana przez Gminę⁴⁰ 24 lutego 2022 r. a przez CPPC 9 maja 2022 r. Jej przedmiotem było dofinansowanie realizacji Projektu, w kwocie stanowiącej 100% kwoty wydatków kwalifikowalnych Projektu, nie wyższej niż wskazanej we Wniosku o przyznanie grantu, tj. 1.313,0 tys. zł. W ramach tej kwoty założono zakup 404 laptopów (o wartości 1.010 tys. zł) wraz z niezbędnym oprogramowaniem (o wartości 264,6 tys. zł) oraz ubezpieczeniem sprzętu (o wartości 38,3 tys. zł)⁴¹.

Gmina zobowiązała się zrealizować Projekt w ww. zakresie rzeczowym oraz w okresie maksymalnie 10 miesięcy od dnia podpisania umowy. Zakończenie realizacji Projektu obejmowało: wykonanie pełnego zakresu rzeczowego Projektu, złożenie wniosku rozliczającego z uwzględnieniem osiągnięcia wskaźników i przekazanie dokumentacji finansowej potwierdzającej poniesienie wydatków.

(akta kontroli str. 60-114, 183-184)

2.2. Były Burmistrz wyjaśnił, że Gmina nie otrzymała wytycznych od organizatora konkursu w zakresie minimalnych wymagań co do parametrów i wyposażenia komputerów.

Komunikacja w zakresie prowadzonego zamówienia publicznego była prowadzona za pośrednictwem strony internetowej: https://platformazakupowa.pl/pn/wagrowiec_eu⁴².

W związku z realizacją umowy o powierzenie grantu, na podstawie art. 132 PZP, przeprowadzone zostało postępowanie w trybie przetargu nieograniczonego pn.: Dostawa

³⁸ Osobie, która w terminie naboru złożyła oświadczenie, ale dokumenty potwierdzające zatrudnienie przodka w PPGR przekazała dopiero w 2022 r. oraz pierwszej osobie z listy rezerwowej.

³⁹ Oś Priorytetowa V Rozwój cyfrowy JST oraz wzmocnienie cyfrowej odporności na zagrożenia REACT-EU.

⁴⁰ Umowa nie podlegała żadnym zmianom.

⁴¹ Gmina otrzymała grant w dniu 18 maja 2022 r.

⁴² Postępowanie: Dostawa sprzętu komputerowego w ramach projektu grantowego "Wsparcie dzieci z rodzin pegeerowskich w rozwoju cyfrowym – Granty PPGR" - Platforma Zakupowa

sprzętu komputerowego w ramach projektu grantowego "Wsparcie dzieci z rodzin pegeerowskich w rozwoju cyfrowym - Granty PPGR". Postępowanie to zostało wszczęte 3 czerwca 2022 r. Wcześniej, tj. 25 maja 2022 r. zgodnie z art. 28 PZP ustalono wartość szacunkową zamówienia w zakresie sprzętu komputerowego. Natomiast w zakresie ubezpieczenia sprzętu komputerowego Burmistrz wyjaśniła, że szacowania wartości zamówienia w zakresie ubezpieczenia sprzętu komputerowego dokonano na podstawie rozmowy telefonicznej z brokerem, który obsługuje Gminę Miejską Wągrowiec i nie sporządzono z tej rozmowy notatki. Jednakże uwzględniono podaną kwotę (koszt jednostkowy 100 zł) w wartości szacunkowej, którą przygotowano w ramach dokumentacji do przetargu o udzielenie zamówienia publicznego (...). Do szacowania przyjęto kwotę laptopa wraz z oprogramowaniem 3.200,00 zł (łącznie 1.292.800 zł) i ubezpieczenia 100 zł (łącznie 40.400 zł), co dało łącznie kwotę 1.333.200 zł. Wartość szacunkową podano bez rozbicia na poszczególne pozycje.

NIK wskazuje, że mając na uwadze ujęte w art. 16 pkt 1⁴³ i art. 20 ust. 1⁴⁴ ustawy PZP zasady przygotowania i przeprowadzenia postępowania o udzielanie zamówienia oraz jego pisemności, zasadne jest, aby wszelkie czynności związane z prowadzonym postępowaniem przetargowym, w tym dotyczące ustalania wartości szacunkowej ubezpieczenia sprzętu komputerowego, były dokumentowane.

Przedmiotem ww. zamówienia była dostawa komputerów przenośnych w liczbie 404 sztuk, a szacunkowa jego wartość wynosiła 1.333.200 zł. Datę składania i otwarcia ofert wyznaczono na 7 lipca 2022 r.

Postępowanie w celu udzielenia zamówienia zostało przeprowadzone prawidłowo⁴⁵. W zamówieniu złożono jedną ofertę, która spełniała wszystkie warunki zawarte w Specyfikacji Warunków Zamówienia⁴⁶. Umowa z wykonawcą⁴⁷ została zawarta 29 lipca 2022 r. Wskazano w niej m.in., że wykonawca zobowiązuje się do realizacji przedmiotu umowy w terminie 30 dni od dnia jej podpisania. Dodatkowo wskazano w niej m.in. zasady udzielania gwarancji i rękojmi za wady fizyczne, które miały polegać na tym że:

- awarie, wady lub usterki będą zgłaszane przez Zamawiającego telefonicznie lub mailowo;
- koszty związane z usuwaniem awarii, wad i usterek w okresie gwarancji (24 miesiące od daty podpisania przez strony protokołu zdawczo – odbiorczego) ponosi Wykonawca;
- zgłoszenia przyjmowane będą przez Wykonawcę telefonicznie bądź drogą elektroniczną;
- skuteczna naprawa ma nastąpić w ciągu 5 dni⁴⁸ od dnia zgłoszenia przez Zamawiającego.

(akta kontroli str. 8-9, 206-238, 484-486, 600-814)

2.3. Przekazanie sprzętu komputerowego na własność beneficjentom końcowym Programu przeprowadzone zostało sprawnie⁴⁹ i zgodnie z ww. umową, jak i umową o powierzenie grantu. I tak, m.in.:

⁴³ Zamawiający przygotowuje i przeprowadza postępowanie o udzielenie zamówienia w sposób zapewniający zachowanie uczciwej konkurencji oraz równe traktowanie wykonawców.

⁴⁴ Postępowanie o udzielenie zamówienia, z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w ustawie, prowadzi się pisemnie.

⁴⁵ Przedmiot zamówienia opisano w sposób jednoznaczny i wyczerpujący, przestrzegano terminów wymaganych w procedurze przetargu nieograniczonego, przestrzegano trybu publikacji ogłoszeń oraz sporządzono dokumentację postępowania.

⁴⁶ Dalej: SWZ.

⁴⁷ Umowa nr SZ.272.2.2022 z 29 lipca 2022 r. zawarta pomiędzy Gminą a PHU „INTER-TAB” Jan Pazdecki. Przedmiotem umowy była dostawa przenośnego sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem i ubezpieczeniem sprzętu w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020, Osi Priorytetowej V Rozwój cyfrowy JST oraz wzmocnienie cyfrowej odporności na zagrożenia REACT-EU działania 5.1 Rozwój cyfrowy JST oraz wzmocnienie cyfrowej odporności na zagrożenia dotycząca realizacji projektu grantowego „Wsparcie dzieci z rodzin pegeerowskich w rozwoju cyfrowym – Granty PPGR” zgodnie z SIWZ i przedłożoną ofertą. Były to laptopy Wortmann Terra 1516 wraz z oprogramowaniem Microsoft CSP LTSC Standard 2021 EDU (PL) i ubezpieczeniem. Wartość umowy: 1.308.964,04 zł brutto. Umowa sporządzona została zgodnie z wymogami określonymi w art. 436 PZP, nie zawierała także klauzul abuzywnych wskazanych w art. 433 PZP.

⁴⁸ W uzasadnionych przypadkach Wykonawca może wystąpić o zmianę terminu usunięcia wady, wówczas Strony wspólnie ustalają inny termin mając na uwadze charakter oraz specyfikację danej wady.

⁴⁹ Biorąc pod uwagę, że zadanie to realizował jeden pracownik.

- sprzęt komputerowy został dostarczony Gminie 29 sierpnia 2022 r., tj. w terminie wynikającym z zawartej umowy z wykonawcą;
- sprzęt ten posiadał parametry⁵⁰ zgodne z wymogami wskazanymi w SWZ i był w pełni gotowy do użytkowania;
- przekazywanie laptopów beneficjentom końcowym Programu przeprowadzane było w okresie od 12 września 2022 r. do 14 listopada 2022 r. (w tym do 13 października przekazano 403 laptopy). Na pytanie dot. przyczyn tak długiego okresu ich przekazywania (ok. 2,5 miesiąca) Burmistrz wyjaśniła m.in., że każdy komputer został sprawdzony pod kątem zgodności numeru seryjnego laptopa z numerem oprogramowania i kluczem do systemu operacyjnego, a także obklejony odpowiednim oznaczeniem o dofinansowaniu. Czynności te wykonywał jeden pracownik (...) który przygotował umowy darowizny oraz protokoły przekazania sprzętu odbiorcom ostatecznym. Następnie, aby usprawnić proces ich przekazywania zorganizowano cztery spotkania⁵¹, podczas których łącznie przekazano 311 laptopów. Osoby, które nie mogły zjawić się na przekazaniu laptopów podczas wyznaczonych spotkań mogły je odbierać indywidualnie w Urzędzie. Do 13 października 2022 r., czyli w okresie 1,5 miesiąca, przekazano 403 laptopy. Ostatni laptop został przekazany 14 listopada 2022 r. osobie, która wcześniej przebywała w szpitalu (...).
- potwierdzeniem przekazania sprzętu komputerowego w każdym przypadku, było podpisanie przez beneficjentów końcowych umowy darowizny oraz protokołu zdawczo-odbiorczego⁵²;
- ww. sprzęt otrzymało 404 beneficjentów końcowych, przy czym w dwóch przypadkach laptop otrzymały inne osoby aniżeli wykazane w złożonym wniosku (co zostało opisane w Obszarze I w sekcji stwierdzone nieprawidłowości).

W związku ze stanem zagrożenia epidemicznego COVID-19, w szkołach na terenie Gminy wprowadzony był system nauki zdalnej. W okresie realizacji Programu, trwał on, z przerwami, od 24 listopada 2021 r. do 11 lutego 2022 r. Ponieważ przekazanie sprzętu komputerowego zrealizowane zostało w okresie późniejszym⁵³, to jego faktyczne wykorzystanie nie nastąpiło w okresie nauki zdalnej.

(akta kontroli str. 206-223, 241, 325-326, 469-470, 783-788, 817-824)

2.4. Zasady udzielania gwarancji i rękojmi zostały opisane w umowie z wykonawcą. Z kolei w umowach darowizny zawieranych z beneficjentami końcowymi, oprócz § 2 ust. 2 pkt b, w którym obdarowany oświadcza, że zobowiązuje się używać przedmiot darowizny w sposób odpowiadający jego przeznaczeniu i właściwości, zgodnie z niniejszą umową. W szczególności z warunkami używania i gwarancji darowanego sprzętu i oprogramowania, nie podano jednak sposobu zgłaszania usterek, warunków gwarancji czy też rękojmi. W protokołach zdawczo-odbiorczych znajduje się natomiast informacja o przekazaniu dokumentacji technicznej/instrukcji obsługi.

Burmistrz wyjaśniła, że informacje dotyczące gwarancji, ubezpieczenia i sposobie zgłaszania awarii sprzętu komputerowego zakupionego w ramach programu „Granty PPGR” zostały przekazane odbiorcom ostatecznym ustnie podczas odbioru laptopów⁵⁴ (...). Dodała również, że w okresie od przekazania sprzętu komputerowego odbiorcom ostatecznym do końca czerwca 2024 r. wystąpiły nieliczne awarie zgłaszane telefonicznie pracownikowi Urzędu, które zostały naprawione/usunięte przez wykonawcę zamówienia w ramach gwarancji. Urząd nie prowadzi rejestru zgłaszanych awarii, gdyż w celu usprawnienia komunikacji i skrócenia czasu usunięcia awarii, praktykuje się bezpośredni kontakt osoby, która otrzymała laptopa z wykonawcą (...). Jak wyjaśniła Burmistrz do tej pory wszystkie awarie zostawały usuwane bezproblemowo.

Nie kwestionując powyższych wyjaśnień, NIK wskazuje, że w celu zachowania transparentności sporządzanych umów, jasnego określenia zakresu praw i obowiązków stron

⁵⁰ Były to laptopy o przekątnej ekranu 15,6 cal, wyposażone m.in. w: kamerę, gniazdko słuchawkowe i mikrofonowe. Zawierały zainstalowane wymagane oprogramowanie (Microsoft CSP Office LTSC Standard 2021 EDU (PL)).

⁵¹ Tj. 12, 13, 26 i 28 września 2022 r.

⁵² W protokołach zdawczo-odbiorczych znajduje się natomiast informacja o przekazaniu dokumentacji technicznej/instrukcji obsługi.

⁵³ Od 12 września 2022 r. do 14 listopada 2022 r.

⁵⁴ W trakcie spotkań 12-13, 26 i 28 września 2022 r. oraz spotkań indywidualnych.

oraz uniknięcia ewentualnych sporów w zakresie zgłaszania usterek lub spełniania warunków gwarancji, zasadne byłoby aby przedmiotowe kwestie były uregulowane w formie pisemnej, chociażby dla celów dowodowych.

(akta kontroli str. 210-214, 817-824, 469-470)

Zawarto również polisę ubezpieczenia sprzętu elektronicznego⁵⁵ na łączną sumę ubezpieczenia 1.284.726,00 zł⁵⁶.

(akta kontroli str. 224-228)

2.5. Gmina w wymaganym terminie⁵⁷ dokonała rozliczenia grantu⁵⁸. Według stanu na 23 lipca 2024 r.⁵⁹ wniosek rozliczający nie został zatwierdzony z uwagi na brak akceptacji noty korygującej przez Urząd. I tak:

- po złożeniu przez Gminę wniosku rozliczającego⁶⁰, 1 marca 2023 r. otrzymano uwagi od weryfikatora Biura Projektu a dotyczące: 1) przedłożenia dokumentu, z którego wynika przekazanie sprzętu wraz z jego numerami seryjnymi; 2) wskazania miejsca przechowywania dokumentacji; 3) (...) zmianę ceny jednostkowej z na dopuszczalną – tj. 2500 zł oraz skorygowanie wartości całkowitej sprzętu na taką wartość, która będzie kwalifikowalna. A także przesłanie potwierdzenia zwrotu kwoty jako zwrotu kwoty niekwalifikowanej na konto Operatora Projektu. W dniu 8 marca 2023 r. Gmina przekazała I korektę wniosku rozliczającego. W zakresie pkt 1) i 2) Gmina uzupełniła wniosek. Natomiast w zakresie pkt 3) Gmina za pośrednictwem weryfikatora Biura Projektu wyjaśniła m.in., że zrealizowano grant zgodnie z wytycznymi uzyskanymi w trakcie trwania projektu. Na pytanie: Czy jeśli potencjalny wykonawca zaoferuje nam sprzęt (komputery stacjonarne, laptopy) za ceny jednostkowe powyżej 2 500 zł/szt. np. – 3 000 a np. oprogramowanie w kwotach niższych niż planowano tak, że łącznie zmieścimy się w kwocie z wniosku to takie wydatki (na sprzęt komputerowy przekraczający 2 500 zł) zostaną przez Państwa zaakceptowane jako kwalifikowalne? Otrzymano odpowiedź, że: tak, będzie to kwalifikowalne. Możliwe jest dokonywanie zmian w zakresie zgodnym z dokumentacją konkursu. Gmina w tej samej odpowiedzi przywołała również wypowiedź Przewodniczącego Komisji Przyznającej Granty (Dyrektor Centrum Obsługi Projektów Politechnika Łódzka) z webinarium, który potwierdził, że istnieje możliwość przenoszenia wydatków pomiędzy poszczególnymi wydatkami (a nawet rezygnacja np. z ubezpieczenia na rzecz innych pozycji, o których decyduje Grantobiorca mając na uwadze dostarczenie jak najlepszego sprzętu komputerowego dla odbiorcy ostatecznego) bez zmniejszenia liczby odbiorców ostatecznych (zmniejszenia wskaźnika wykazanego we wniosku). Dodała również, że chcąc uzyskać jak najlepsze efekty realizacji grantu, skorzystała z możliwości przenoszenia kosztów między kategoriami i dzięki temu mogła kupić lepszy sprzęt komputerowy.
- 8 marca 2023 r. otrzymano kolejną uwagę od weryfikatora Biura Projektu a dotyczącą miejsca ujęcia kosztu ubezpieczenia w kwocie 13.486,55 zł. W odpowiedzi Gmina wyjaśniła, że we wniosku (...) wykazano kwotę 38.380 zł, jednakże po rozstrzygnięciu przetargu nieograniczonego, wykonawca zaproponował kwotę niższą (...) tj. 24.238,67 zł – wykazana we wniosku rozliczającym. Kwota 13.486,55 (widnieje na polisie (...)), to kwota, którą wykonawca zapłacił ubezpieczycielowi, jednakże wykonawca doliczył swoją marżę (zysk) i Gminie zaoferował podczas postępowania ofertowego kwotę 24.238,67 zł. Taka też kwota widnieje w pozycji nr 3 na fakturze wystawionej przez wykonawcę i którą to zapłaciła Gmina. Powstały zatem oszczędności w tej kategorii

⁵⁵ Okres ubezpieczenia od 24 sierpnia 2022 r. do 28 lutego 2023 r. Sprzęt był ubezpieczony od wszystkich ryzyk z rozszerzeniem o użytkowanie mobilne, w tym np. od kradzieży, szkód wynikłych z niewłaściwej obsługi sprzętu, zalania, upadku itd.

⁵⁶ Wartość sprzętu komputerowego.

⁵⁷ Do 10 miesięcy od dnia podpisania umowy o powierzenie grantu, o której mowa w pkt 2.1. niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

⁵⁸ Wysokość przyznanego grantu: 1.313.000,00 zł., a rozliczonego: 1.308.964,04 zł. Różnica, tj. kwota 4.035,96 zł została zwrócona w dniu 12 grudnia 2022 r.

⁵⁹ Ostatni dzień czynności kontrolnych w Urzędzie.

⁶⁰ 3 stycznia 2023 r. otrzymano informację zwrotną od Biura projektu „Cyfrowa Gmina”, że potwierdzamy złożenie wniosku rozliczającego grant w ramach konkursu (...). Termin weryfikacji wniosku wynosi 60 dni od daty jego złożenia.

wydatków, które przerzucono do innej kategorii „laptop”. Dnia 15 marca 2023 r. przesłano II korektę wniosku rozliczającego.

- 15 marca 2023 r. otrzymano kolejną uwagę od weryfikatora Biura Projektu a dotyczącą przesłania polisy, z którego wynika ubezpieczenie na kwotę 24.238,67 zł wraz z okresem ubezpieczenia. Dnia 21 marca 2023 r. przesłano III korektę wniosku rozliczającego.
- 4 stycznia 2024 r. CPPC wystosowało pismo⁶¹ do Urzędu informujące o nałożeniu korekty finansowej w wysokości 108.898,2 zł i konieczności jej wpłaty wraz z odsetkami⁶². Jako uzasadnienie wskazano, że za niekwalifikowalne uznano część kosztu zakupu laptopów przekraczającą kwotę 2.500 zł, tj. o kwotę 269,55 zł.
- 8 stycznia (mailowo) a następnie 17 stycznia 2024 r. (pismo nr SZ.042.1.2022⁶³) Urząd odniósł się do ww. pisma przywołując argumenty wskazane już wcześniej, tj. po złożeniu wniosku rozliczającego. Podano również m.in. że kwota samego laptopa (bez oprogramowania – systemu operacyjnego) wynosi 2.500,00 zł, a kwota systemu operacyjnego to 269,55 zł – we wniosku rozliczającym jest to ujęte w jednej pozycji nr 1 pn. „Laptop”, gdyż w pozycji nr 2 „Oprogramowanie” ujęto koszt oprogramowania biurowego (...) – potwierdza to m.in. załącznik nr 7 do SWZ w ramach postępowania o udzielenie zamówienia, w ramach którego został zakupiony sprzęt komputerowy. Do ww. pisma dołączono również: a) pismo wykonawcy z 28 lipca 2022 r., z którego wynikają szczegóły oferty do przetargu nieograniczonego w sprawie przedmiotowego zamówienia, tj. cena jednostkowa za: laptopa (2.500 zł), system operacyjny Microsoft Windows 10 Pro STF PL (269,55 zł), oprogramowanie Microsoft CSP Office LTSC Standard 2021 EDU (PL) (410,46 zł) oraz ubezpieczenie (60 zł) oraz b) oświadczenie wykonawcy z 5 stycznia 2024 r., że kwota jednostkowa brutto komputera przenośnego (...) wynosi 2.500,00 z(brutto), a kwota jednostkowa systemu operacyjnego (...) 269,55 zł (brutto). Z uwagi na powyższe, w przedmiotowym piśmie zawarto również wniosek o odblokowanie możliwości naniesienia korekty w generatorze rozliczającym, w którym zostałyby dołączone wyjaśnienia i w/w dokumenty, a co za tym idzie odstąpienie od nałożonej korekty finansowej z 4 stycznia 2024 r. Urząd nie otrzymał odpowiedzi. Burmistrz wyjaśniła, że do 23 lipca 2024 r. nie otrzymano odpowiedzi. Co za tym idzie, nie odblokowano możliwości naniesienia korekty w generatorze rozliczającym, w którym zostałyby dołączone wyjaśnienia i dokumenty, pozwalające na odstąpienie od nałożonej korekty z finansowej.
- 18 czerwca 2024 r. Urząd otrzymał od Politechniki Łódzkiej pismo przekazujące notę księgową⁶⁴ z jednoczesną prośbą o jej podpisanie i odesłanie.
- 20 czerwca 2024 r. CPPC wystosowało pismo⁶⁵ do Urzędu informujące, że (...) spory dotyczące umowy (...), Strony Umowy poddają rozstrzygnięciu sądu powszechnego właściwego miejscowo ze względu na siedzibę Grantodawcy.
- pismem z 25 czerwca 2024 r.⁶⁶ Gmina odmówiła akceptacji i podpisania noty, albowiem kwestionuje kwotę, na którą ta nota opiewa, tj. w zakresie, w jakim nie uwzględniła wydatków kwalifikowalnych przedstawionych przez Gminę we wniosku rozliczającym z dnia 21 marca 2023 r. w kwocie 108 898,20 zł. W tym samym piśmie Gmina podtrzymała wcześniejsze argumenty. Dodała jednak, że w przesłanej notie księgowej widnieje informacja, że kwota, na którą ta nota opiewa wynika z wniosku rozliczającego zatwierdzonego w dniu 21 marca 2023 r. Podkreślić należy, że Gmina po złożeniu wniosku rozliczającego nie otrzymała żadnej informacji po zatwierdzeniu tego wniosku, w jaki sposób został on zatwierdzony, ani też, która jego część nie została zatwierdzona. O nieuznaniu kwoty 108.898,20 zł Gmina dowiedziała się z pisma CPPC z dnia 21 stycznia 2024 r. Należy jednakże potwierdzić, że wg informacji w Generatorze

⁶¹ Znak sprawy: CPPC-B_CG.63.12.66.2021.

⁶² W wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych i liczonymi od dnia przekazania środków do dnia zwrotu w ciągu 14 dni od doręczenia pisma.

⁶³ Skierowane do Centrum Projektów Polska Cyfrowa oraz do wiadomości Politechniki Łódzkiej.

⁶⁴ Nr PPGR/1577/2022/2023/1564 z 17 czerwca 2024 r. o treści: Uznajemy Państwa kwotę 1 200 065,84 zł tytułem wydatków poniesionych w ramach projektu „Cyfrowa Gmina” (nr umowy POPC.05.01.00-00-0001/21 z późniejszymi zmianami), konkurs „Wsparcie dzieci z rodzin pegeerowskich w rozwoju cyfrowym - Granty PPGR”, zgodnie z umową o powierzenie grantu nr 1577/2022 oraz wnioskiem rozliczającym zatwierdzonym w dniu: 21.03.2023 r.

⁶⁵ Znak sprawy: CPPC-B_CG.63.12.66.3.2021/ECZ.

⁶⁶ Skierowanym do Politechniki Łódzkiej oraz do wiadomości Centrum Projektów Polska Cyfrowa.

wniosków rozliczenie zostało zaakceptowane z zastrzeżeniami. Gmina miała więc prawo sądzić, że rozliczenie końcowe wraz ze złożonymi wyjaśnieniami zostało przez Operatora uznane i doprowadzi o do ostatecznego rozliczenia projektu.

- do dnia zakończenia czynności kontrolnych w Urzędzie, tj. 23 lipca 2024 r. Urząd nie otrzymał odpowiedzi z Politechniki Łódzkiej.

(akta kontroli str. 115-154, 157-178, 440-466)

Ponadto, w jednym przypadku Urząd zawarł z obdarowanym porozumienie w sprawie rozwiązania umowy darowizny z powodu skorzystania przez niego z nowego programu – *Laptop dla ucznia* realizowanego w związku z wejściem w życie ustawy z 7 lipca 2023 r. o wsparciu rozwoju kompetencji cyfrowych uczniów i nauczycieli⁶⁷. Zwrocony laptop został przekazany do jednej ze szkół podstawowych w Wągrowcu zgodnie z wewnętrznymi procedurami opracowanymi na taką okoliczność⁶⁸.

(akta kontroli str. 325, 328-338)

2.6. Zarządzeniem Burmistrza z 14 czerwca 2022 r.⁶⁹ wprowadzono w Gminie Regulamin ustalający procedurę monitorowania utrzymania efektów Programu. Wskazano w niej m.in., że:

- celem procedury jest śledzenie i sprawdzanie czy osiągnięte zostały wszystkie cele założone w projekcie grantowym,
- wnioskodawca zobowiązany jest do składania w okresach co 6 miesięcy Oświadczeń⁷⁰ dotyczących efektów projektu przez okres 2 lat od daty zakończenia projektu,
- Gmina ma prawo wezwać i określić termin okazania sprzętu komputerowego do oględzin stanu technicznego i sprawdzenia jego przeznaczenia przez okres 2 lat od daty zakończenia projektu. Burmistrz wyjaśniła, że *do dnia dzisiejszego⁷¹ Gmina nie korzystała z możliwości wezwania i określenia terminu okazania sprzętu komputerowego do oględzin stanu technicznego i sprawdzenia jego przeznaczenia, gdyż nie było takiej potrzeby. Zgodnie z procedurą monitorowania utrzymania efektów projektu, odbiorcy ostateczni mają obowiązek w okresach co 6 miesięcy składania oświadczeń i wywiązują się z tego obowiązku.*
- w przypadku niezłożenia oświadczenia dotyczącego utrzymania efektów projektu w wyznaczonym terminie, wnioskodawca zostanie ponownie wezwany przez Grantobiorcę. Natomiast po trzykrotnym wezwaniu i braku dostarczenia wymaganego oświadczenia, Grantobiorca zgłosi ten fakt odpowiednim instytucjom (w tym Operatorowi konkursu grantowego, którym jest Politechnika Łódzka) w celu utrzymania efektów projektu, w którym wnioskodawca zadeklarował się wziąć udział,
- w przypadku nieutrzymania efektów projektu (np. utrata, uszkodzenie sprzętu lub używanie sprzętu niezgodnie z przeznaczeniem) wnioskodawca zobowiązuje się do zwrotu wartości początkowej przekazanego sprzętu komputerowego wynikającej z umowy i protokołu przekazania, na konto Grantobiorcy.

(akta kontroli str. 469-470, 825-859, 929-938)

56 wnioskodawców objętych badaniem złożyło dwukrotnie *Oświadczenia dotyczące utrzymania efektów projektu pn. „Wsparcie dzieci z rodzin popeerowskich w rozwoju cyfrowym – Granty PPGR”*. Należy jednak zauważyć, że w przypadku pierwszego terminu na jego przekazanie do Urzędu (marzec 2023 r.) blisko 39% wnioskodawców złożyło je po terminie (tj. w kwietniu 20 osób a w maju dwie osoby). Natomiast w przypadku drugiego terminu (wrzesień 2023 r.) 27% wnioskodawców (w październiku 14 osób a w listopadzie

⁶⁷ Dz. U. z 2023 r. poz. 1369.

⁶⁸ Tj. Zarządzenie nr 244/2023 Burmistrza Miasta Wągrowca z dnia 4 grudnia 2023 r. w sprawie ustalenia opracowania oraz wdrożenia planu naprawczego dla projektu „Wsparcie rodzin popeerowskich z dziećmi z Gminy Miejskiej Wągrowiec w zakresie dostępu do sprzętu komputerowego”.

⁶⁹ Zarządzenie nr 101/2022 Burmistrza Miasta Wągrowca z 14 czerwca 2022 r. w sprawie ustalenia opracowania oraz wdrożenia procedury monitorowania utrzymania efektów projektu „Wsparcie rodzin popeerowskich z dziećmi z Gminy Miejskiej Wągrowiec w zakresie dostępu do sprzętu komputerowego”.

⁷⁰ Według wzoru stanowiącego załącznik do procedury, w którym m.in. wskazuje się okres za jaki składane jest oświadczeni oraz oświadczenia o treści: *byłem i nadal jestem posiadaczem przedmiotu darowizny opisanego w § 1 umowy oraz przedmiot darowizny opisany w § 1 umowy był i nadal jest przeznaczony do wyłącznego użytku przez Obdarowanego na cele edukacyjne.*

⁷¹ Tj. 15 lipca br. – dzień złożenia wyjaśnień.

jedna osoba). Z wnioskodawcami, którzy nie złożyli ww. oświadczeń w wymaganych terminach, kontaktowano się głównie telefonicznie, a w sporadycznych przypadkach również pisemnie.

(akta kontroli str. 825-859)

Z Programu skorzystały również osoby, które w okresie składania oświadczeń (październik 2021 r.) i podpisywania umów darowizn (tj. wrzesień/październik/listopad 2022 r.) były w ostatnich klasach szkół ponadpodstawowych. Spełnienie warunków umowy darowizny wymagałoby by przedmiot darowizny (...) przeznaczony został do wyłącznego użytku przez obdarowanego oraz przeznaczony na cele edukacyjne w okresie trwałości projektu. Ponadto, w celu utrzymania efektów projektu przez Darczyńcę oraz weryfikowania i monitorowania efektów, zobowiązuje się przez okres 2 lat od zakończenia projektu do składania oświadczenia, które stanowi załącznik do Zarządzenia Nr 101/2022 Burmistrza Miasta Wągrowca z dnia 14 czerwca 2022 r. w okresie co 6 miesięcy. Pomimo tego, że wnioskodawcy składali przedmiotowe oświadczenia, to nie wynikało z nich czy ww. osoby kontynuują naukę w szkołach wyższych, a konsekwencji otrzymania sprzętu komputerowego przeznaczają na cele edukacyjne. Burmistrz wyjaśniła, że Gmina Miejska Wągrowiec nie weryfikuje wykorzystywania przekazanego sprzętu komputerowego na cele edukacyjne, gdyż zgodnie z regulaminem miała obowiązek opracowywania procedury monitorowania utrzymania efektów projektu, zgodnie z którą odbiorca ostateczny, w wyznaczonym terminie oświadcza, że m.in. „przedmiot darowizny opisany w § 1 umowy był i nadal jest przeznaczony do wyłącznego użytku przez Obdarowanego na cele edukacyjne”. W regulaminie nie wskazano, że odbiorca ostateczny podczas okresu trwałości projektu nadal musi uczęszczać do szkoły lub być studentem. Należy również zauważyć, że pracownik Urzędu Miejskiego w Wągrowcu 20.06.2022 r. wysłał maila z pytaniem dotyczącym przekazania sprzętu komputerowego osobie pełnoletniej, która w momencie składania oświadczenia w ramach naboru, była uczniem klasy maturalnej i była uprawniona do otrzymania laptopa, a następnie zaprzestała naukę szkolną, gdyż czekała na wyniki egzaminu dojrzałości. Odpowiedź Operatora Konkursu nakazywała takiej osobie przekazać sprzęt komputerowy. Ponadto należy zauważyć, że w pliku pod nazwą „Pytania i odpowiedzi” z dnia 15.10.2021 r. (...) ⁷², widnieje następujący zapis: a) „21. Czy w przypadku dziecka uczącego się w szkole średniej w 2 lub 3 klasie, i do końca nauki jest mniej niż 2 lata, które są wskazane jako okres trwałości projektu, będzie mógł skorzystać z grantu i co w takim przypadku – oddaje po zakończeniu nauki, czy pozostaje jego własnością? Będzie uprawniony do skorzystania z Programu, nie oddaje sprzętu z chwilą ukończenia nauki, sprzęt zgodnie z zapisami dokumentacji konkursowej, jest przekazywany na własność użytkownikowi końcowemu” oraz b) „21. Co ze sprzętem po zakończeniu nauki szkolnej przez ucznia, który ukończy nauczanie w danej szkole? Gdzie zostaje sprzęt komputerowy i kto o nim decyduje? Po przekazaniu (nieodpłatnie na podstawie stosunku prawnego) sprzęt zostaje do dyspozycji ucznia (Beneficjenta ostatecznego)”.

(akta kontroli str. 40-43, 485-486)

Z informacji zawartych w zakładce *Pytania i odpowiedzi zamieszczonej na stronie internetowej Programu* ⁷³ wynika, że na zadane pytanie nr 86 b) ⁷⁴ i c) ⁷⁵ udzielono odpowiedzi, z której wynika m.in. rekomendacja aktualizowania oświadczeń w celu poświadczenia statusu, że zainteresowany będzie wykorzystywał sprzęt do nauki zgodnie z celem konkursu grantowego czyli do nauki, w tym nauki zdalnej. Jednocześnie z samej treści umowy darowizny wynika obowiązek przeznaczenia laptopa na cele edukacyjne w okresie trwałości projektu. NIK wskazuje, że w takich przypadkach niewystarczające jest opieranie się wyłącznie na składanych oświadczeniach.

2.7. W okresie objętym kontrolą Gmina nie została objęta kontrolą zewnętrzną w związku z realizacją Programu.

⁷² Obecnie w pliku tym figuruje tylko zapis z pkt b).

⁷³ Granty PPGR - Wsparcie dzieci i wnuków byłych pracowników PGR w rozwoju cyfrowym - Centrum Projektów Polska Cyfrowa - Portal Gov.pl (www.gov.pl)

⁷⁴ Czy można przekazać sprzęt komputerowy w sytuacji kiedy uczeń ostatniej klasy ponadpodstawowej (liceum, technikum, szkoła zawodowa) na dzień składania oświadczenia, weryfikacji oświadczenia spełniała warunki konkursu a teraz przy przekazaniu sprzętu jest absolwentem szkoły i kontynuuje naukę?

⁷⁵ Czy można przekazać sprzęt komputerowy w sytuacji kiedy uczeń ostatniej klasy ponadpodstawowej (liceum, technikum, szkoła zawodowa) na dzień składania oświadczenia, weryfikacji oświadczenia spełniała warunki konkursu a teraz przy przekazaniu sprzętu jest absolwentem szkoły i nie kontynuuje nauki?

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Gmina zrealizowała umowę o powierzenie grantu. Postępowanie przetargowe na wyłonienie wykonawcy sprzętu komputerowego przeprowadzono przestrzegając przepisów PZP. Dostawa sprzętu komputerowego została wykonana zgodnie z wymogami i terminem określonym w umowie zawartej z wykonawcą. Sprzęt ten przekazano wszystkim beneficjentom, których wnioski zostały pozytywnie rozpatrzone. Terminowo sporządzono wniosek rozliczający grant, dokonując przy tym wymaganych poprawek, za wyjątkiem jednej dotyczącej akceptacji noty korygującej określającej kwotę wydatków niekwalifikowalnych (108.898,2 zł). Stosownie do opracowanej przez Gminę procedury monitorowania trwałości efektów projektu podjęto działania zmierzające do wygezekwowania złożenia oświadczeń przez ostatecznych beneficjentów. Należy jednak zauważyć, że część z tych oświadczeń składana była przez osoby, które ukończyły już szkoły ponadpodstawowe i poza informacją zawartą w oświadczeniu, Urząd nie posiadał dowodów świadczących o wykorzystywaniu laptopów do dalszych celów edukacyjnych.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski

Uwagi

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, ze względu na końcową fazę realizacji Programu⁷⁶ nie formułuje wniosków, jednocześnie zwracając uwagę, że stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości mogą wskazywać na potrzebę optymalizacji systemu kontroli zarządczej funkcjonującego w Urzędzie.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania uwagi

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania uwagi oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Poznań, 29 sierpnia 2024 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu

Kontrolerzy

Krzysztof Kowalak
Starszy inspektor k.p.

(podpisano elektronicznie)

Dyrektor

Karolina Wirszyt-Sitkowska
p.o. Dyrektora

(podpisano elektronicznie)

⁷⁶ Pozostała jedynie kwestia zatwierdzenia wniosku rozliczającego Program.

.....
podpis

.....
podpis